

Burgemeester en wethouders

Datum 8 mei 2024

Onderwerp

Evaluatie Agenda 'cultuur blijft belangrijk in De Wolden' en Wiede Wold

Wij willen

Met het evalueren van de Agenda 'cultuur blijft belangrijk in De Wolden' en Wiede Wold input verkrijgen voor de nieuwe cultuurnota waarin we vastleggen welke ambities en culturele activiteiten we in De Wolden willen realiseren om inwoners van De Wolden mee te laten doen en talenten te laten ontwikkelen door middel van cultuur.

Wij besluiten

1. De gemeenteraad middels bijgevoegd raadsvoorstel voor te stellen om € 25.000,- voor 2024 beschikbaar te stellen voor een evaluatie over de Agenda 'cultuur blijft belangrijk in De Wolden' en Wiede Wold.
2. De raad voor te stellen om de financiële consequenties te verwerken via een begrotingswijziging in 2024 en te dekken uit de algemene middelen.

Want

- 1.1 *Inzicht in opbrengsten Culturele gemeente van Drenthe 2023-2024*
Gemeente De Wolden is culturele gemeente van Drenthe 2023-2024 onder de noemer Wiede Wold. We willen inzicht verkrijgen in de opbrengsten van dit project. We kijken daarbij naar de oorspronkelijke doelen, het doorgemaakte proces en de legacy van het project. Met deze evaluatie verkrijgen we inzicht in de waarde van culturele activiteiten in De Wolden tijdens Wiede Wold en weten we wat we moeten continueren en waar we de komende jaren op moeten blijven inzetten.
- 1.2 *Inzicht in opbrengsten Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden'*
Uit de Cultuurexplosie (2017) is de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' ontstaan. Met veel enthousiasme zijn we vervolgens vanaf 2019 van start gegaan met de uitvoering van de agenda. De lokale culturele infrastructuur verdiende de jaren na de Coronacrisis extra onze aandacht, zorg en ondersteuning. Met deze evaluatie krijgen we inzicht in het doel van de agenda. Is de culturele infrastructuur verstevigd en daarmee een positieve bijdrage geleverd aan de aantrekkelijkheid van De Wolden? Met antwoord op die vragen krijgen we weten we wat we moeten continueren en waar we de komende jaren op moeten blijven inzetten.
- 1.3 *Met één evaluatie over twee onderwerpen slaan we twee vliegen in één klap doordat samenwerkingspartners en het culturele veld één keer bevraagd worden*
Wanneer een extern bureau Wiede Wold en Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' gaat evalueren, worden samenwerkingspartners en het culturele veld betrokken. Deze partij kan bijvoorbeeld interviews en vragenlijsten uitzetten. Met één evaluatie over twee onderwerpen slaan we twee vliegen in één klap doordat samenwerkingspartners en het culturele veld één keer bevraagd worden.

2.1 *Bevoegdheid gemeenteraad*

In verband met een onafhankelijk beeld wordt voorgesteld de evaluatie uit te laten voeren door een extern bureau. Deze partij kan bijvoorbeeld interviews en vragenlijsten uitzetten bij samenwerkingspartners en het culturele veld. Dit brengt kosten met zich mee die niet zijn begroot. Door het beschikbaar stellen van € 25.000 kan een extern bureau ingehuurd worden om de evaluatie te laten uitvoeren. Het wijzigen van de begroting is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Met de begrotingswijziging stelt de raad de wijziging op de begroting.

Maar

Er zijn geen kanttekeningen te benoemen bij dit voorstel.

Achtergrond

Uit de Cultuurexplorie (2017) is de Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' ontstaan. Met veel enthousiasme zijn we vervolgens vanaf 2019 van start gegaan met de uitvoering van de agenda. De agenda was nadrukkelijk geen beleidsplan specifiek over cultuur maar een uitvoeringsagenda waarin we vanuit cultuur de verbinding en samenwerking met ondernemers, onderwijs, verenigingen en andere domeinen zoals sport, welzijn en recreatie en toerisme zoeken. Met als uiteindelijke doel om de culturele infrastructuur voor onze inwoners te verstevigen en met cultuur een positieve bijdrage te leveren aan de aantrekkelijkheid van De Wolden.

De Coronacrisis die startte in maart 2020 gooide echter roet in het eten. De culturele sector is door de coronacrisis hard geraakt. Door de anderhalve-metermaatregel en de opeenvolgende lockdowns was er lange tijd sprake van sluiting of beperkte openstelling voor publiek. Voor veel werkenden in de cultuursector, met name zelfstandigen, was er weinig tot geen werk meer te doen. Ook is het verenigingsleven in maart 2020 bijna geheel tot stilstand gekomen en de herstart is in het begin moeizaam verlopen. De cultuursector is met ingrijpende veranderingen geconfronteerd en heeft veel schade opgelopen. De lokale culturele infrastructuur verdiende daarom de jaren na de Coronacrisis extra onze aandacht, zorg en ondersteuning.

In 2023-2024 is gemeente De Wolden Culturele Gemeente van Drenthe. Dit project geeft een extra impuls aan het culturele leven in De Wolden. Met het tijdelijke dorp 'Wiede Wold' brengen we mensen dichterbij elkaar. Niet voor niets staat in Wiede Wold participatie centraal. Met, voor en door de Woldenaren is er een stevig programma gebouwd.

Wiede Wold bestaat uit vier elementen die elk op een eigen manier, samen met de gemeenschappen in De Wolden de toekomst van ons platteland verkennen:

1. De Afvalkathedraal: Onder leiding van het Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie (Nice^o) wordt een iconisch, circulair 'theater' ontwikkeld: de Afvalkathedraal. De lokale gemeenschap, jong talent en een selecte groep van architecten ('enabling elders') werken samen in co-creatie aan de realisatie van dit hoopvolle icoon van de toekomst. De Afvalkathedraal vormt het hart van Wiede Wold.
2. Peergroup: ATROPOS Vanaf 25 mei 2024 speelt Peergroup in De Afvalkathedraal, de voor Wiede Wold ontwikkelde, voorstelling 'ATROPOS'. In de professionele voorstelling spelen jongeren letterlijk en figuurlijk de hoofdrol. Het gaat om hun toekomst.
3. Designprogramma: Een achttal gerenommeerde ontwerpers werken in dit onderdeel aan het thema 'De toekomst van ons platteland'. Ook weer samen met de gemeenschap. Zij presenteren in mei en juni 2024 hun werk de uitkomsten van onderzoek en samenwerking in het open landschap en/of in het dorp Echten.
4. Streekprogramma: In dit onderdeel krijgen projecten ruimte die vanuit de lokale gemeenschap en lokale kunstenaars ontstaan. Deze worden in de hele gemeente gepresenteerd gedurende 2023 en 2024.

Wiede Wold wil met behulp van de verbeeldingskracht van ontwerpers en theatermakers, de bewoners van het platteland (met name jongeren) helpen antwoord te geven op de vraag hoe zij in de nabije en verdere toekomst leven op en omgaan met ons platteland. Voor en met de bewoners willen we:

- Betrokkenheid en invloed vergroten
- Nieuwe perspectieven verbeelden en delen
- Talenten aanboren en helpen ontwikkelen
- Culturele leven en cultuuraanbod verbeteren
- Naoberschap en sociale cohesie versterken

Nadat Wiede Wold is afgelopen in de zomer van 2024 hebben we de kans om Wiede Wold te evalueren en dan ook het cultuurbeleid van de afgelopen jaren te evalueren. Met een evaluatie kunnen we tegelijkertijd ook nieuwe speerpunten ophalen voor een nieuwe cultuurnota.

De financiële gevolgen zijn

Er is geen budget begroot voor het laten uitvoeren van een evaluatie. Er wordt voorgesteld de kosten voor het laten uitvoeren van een evaluatie door een extern bureau te verwerken via een begrotingswijziging in 2024 en te dekken uit de algemene middelen. Deze incidentele kosten bedragen maximaal € 25.000,-.

Uit de nieuwe cultuurnota zal blijken welke middelen benodigd zijn om de ambities van het cultuurbeleid te realiseren.

Alternatieven

Het alternatief is om de evaluatie door de ambtelijke organisatie te laten uitvoeren. Dit brengt echter de vraag met zich mee of de gemeente onafhankelijk kan oordelen over haar eigen cultuurbeleid. Daarnaast is de gemeente initiatiefnemer geweest van Wiede Wold. Door deze betrokkenheid bij het project wordt voorgesteld om een extern bureau te betrekken bij de evaluatie om de schijn van partijdigheid te voorkomen. Tevens speelt mee dat er onvoldoende capaciteit is om een gedegen evaluatie uit te voeren.

Participatie

In het najaar van 2024 willen we starten met de evaluatie door een externe partij. De kaders voor de evaluatie worden van tevoren in gezamenlijkheid met stichting Wiede Wold en de regiegroep cultuur vastgesteld. Wanneer een extern bureau Wiede Wold en Agenda 'Cultuur blijft belangrijk in De Wolden' gaat evalueren, worden samenwerkingspartners en het culturele veld betrokken. Zij kunnen hun input leveren over hun ervaringen en aandachtspunten meegeven.

Na afloop van de evaluatie kan in het voorjaar van 2025 gestart worden met het opstellen van een nieuwe cultuurnota voor 2026. Met een evaluatie kunnen we tegelijkertijd ook nieuwe speerpunten ophalen voor een nieuwe cultuurnota. Deze zal naar verwachting vanaf 2026 in werking treden.

Communicatie

De raad wordt betrokken bij de besluitvorming middels bijgevoegd raadsvoorstel.

Bijlagen

Raadsvoorstel
Raadsbesluit
Begrotingswijziging